

ALGEMEEN SECRETARIAAT VOOR KATHOLIEKE BOEKERIJEN (ASKB), in 1922 op verzoek van kardinaal Désiré Mercier door de Antwerpse priester Joris Baers opgerichte organisatie die de katholieke openbare bibliotheken zou centraliseren, bijstaan en voorlichten.

De opdracht van de kardinaal aan Baers dateert van 26 april 1922; op het Pinkstercongres (24, 25, 26 juni) van de Katholieke Vlaamsche Landsbond te Gent werd besloten tot de oprichting van een overkoepelend Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen; op 27 november nodigde een circulaire van Joris Helleputte (namens de Belgische Boerenbond), Ferdinand Maertens (namens het Davidsfonds) en Baers de katholieke bibliothecarissen uit tot de stichting van een Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen (ASKB); op 8 december werd Baers met de leiding belast. Op 12 februari 1923 noteerde het ASKB op zijn eerste congres te Antwerpen 412 toetredingen. Op 25 april 1923 werd besloten een algemeen Nederlands bibliografisch tijdschrift (*Boekengids*) uit te geven. Op 10 mei 1929 nam het ASKB het statuut van een vereniging zonder winstoogmerk aan (*Staatsblad*, 8 juni 1929); Baers was voorzitter, Ernest van der Hallen secretaris. In 1955 werd Baers opgevolgd door dr. Victor Geerts, die in 1958 plaatsmaakte voor Xaveer de Win. Deze nam in 1970 ontslag. Het ASKB veranderde zijn naam in Katholiek Centrum voor Lectuurinformatie en Bibliotheekvoorziening (KCLB);

hoofdredacteur van de sector Lectuurinformatie werd Paul Hardy, die sinds 1944 redactiesecretaris van *Boekengids* was; hoofd van de dienst Bibliotheekvoorziening werd Paul Waterschoot. In 1975 volgde Waterschoot Hardy op als hoofdredacteur; in 1988 werd hijzelf opgevolgd door Marita de Sterck. In de jaren 1992 tot en met 1994 berustte de leiding van het blad bij de redactiesecretaris, Luc Lannoy.

Het ASKB zette sinds 1922 een modelbibliotheek op (Sint-Michiël, Amerikalei, Antwerpen), richtte in 1946 een Vrije Middelbare Bibliotheekschool op, doch oefende in den brede vooral invloed uit door zijn tijdschrift *Boekengids* (1923-1994) en het daaruit voortgekomen *Lectuur-Repertorium* (eerste uitgave 1932-1936; supplement 1939-1946; tweede uitgave 1952-1954; supplement 1968-1970; tweede supplement, 1980-1981). Gaandeweg evolueerde het tijdschrift, en parallel daarmee het *Lectuur-Repertorium*, van een streng toeziende bewaker der goede zeden, die tegenover de geestelijke emancipatie van Vlaanderen een uiterst rigide standpunt innam, naar een open en ruimdenkend vakorgaan, dat afkeuring en verwerping verving door voorlichting en begeleiding. Het beslissende keerpunt lag in het midden van de jaren 1950, toen Hardy (1908-1977) na het vertrek van Baers de redactionele lijn van het blad ging bepalen. In 1995 werd *Boekengids* versmolten met zijn vroegere 'antipode' *Lektuurgids* (1954-1994), een uitgave van het socialistische Nationaal Bibliotheekfonds, tot het nieuwe pluralistische recensietijdschrift *Leesidee*, een uitgave van het in 1994 opgerichte Vlaams Bibliografisch Informatiecentrum (VLABIN).

LITERATUUR: Antwerpen 1860-1960, 1960; - P. Hardy, 'Bij het afscheid van Z.E.H. Joris Baers', in *Boekengids* (september-oktober 1955); - L. Simons, *Cultuur en verdraagzaamheid*, 1976; - *Leesidee* (nulnummer, december 1994).

LUDO SIMONS*